

DOBRA PRAKTYKA W EDUKACJI

Koło polonistyczne - czyli o potencjale ucznia zdolnego z wykorzystaniem metody tutoring

Autor: Dorota Bukowska

1. Cele działania/zasadność wprowadzenia działania

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna to szerokie spektrum działań mających na celu wspieranie potencjału rozwojowego dziecka, stworzenie warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz środowisku społecznym. Potrzeba objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w świetle Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 roku, jak i wcześniejszych, powinna wynikać również ze szczególnych uzdolnień. Zajęcia rozwijające uzdolnienia prowadzone są w naszej szkole przy wykorzystaniu metod: aktywizujących, problemowych, kształcących poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystanie informacji, stosowania zdobytej wiedzy w praktyce, pokazu pełniących dwie role: eksponującą i inspirującą, projektu, a także z wykorzystaniem metody tutoring. Dlatego szczególny nacisk położony jest na: wzmacnianie wszechstronnego rozwoju, poczucia odpowiedzialności za siebie, osobiste podejście do ucznia z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb i predyspozycji. Zadaniem nauczyciela prowadzącego jest troska o integralny rozwój- stąd tak ważne wsparcie ucznia w rozwijaniu jego wszystkich zdolności, nie tylko tych związanych z intelektem, ale również z pozostałymi sferami rozwoju. Tutoring opiera się również na założeniu, że człowiek posiada duży, często ukryty i nie w pełni wykorzystany potencjał, który w odpowiednich warunkach może się ujawnić. Rozwój ucznia podczas zajęć nie polega zatem tylko na zdobywaniu nowej wiedzy czy umiejętności, lecz także na uzewnętrznianiu niewykorzystanych możliwości. Dlatego nadrzędnym celem nauczyciela jest wydobywanie potencjału uczniów, stworzenie warunków do optymalnego rozwoju indywidualnego, osobowościowego oraz twórczego i innowacyjnego myślenia.

2. Szczegółowy opis działania

W trakcie zajęć uczniowie:

- poznają wartość samego procesu nabywania nowych umiejętności i wiedzy;
- uczą się kreatywnego rozwiązywania problemów poprzez motywowanie do samodzielności i podejmowania inicjatyw;
- kształcą umiejętności precyzyjnego, twórczego myślenia i formułowania wypowiedzi ustnych oraz pisemnych;
- rozwijają zainteresowania polonistyczne, uzdolnienia literackie i językowe;
- poszerzają wiadomości i umiejętności zdobyte na lekcjach;
- ćwiczą poprawność językową w oparciu o publikację własną wydaną w formie książki „Poradnik językowy dla ucznia” ubogaconą quizami wiedzy;
- przygotowują się do konkursów przedmiotowych: krasomówczych, literackich, recytatorskich, poetyckich, ortograficznych oraz konkursów wiedzy;

- rozwijają umiejętność uczenia się z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, zwłaszcza Internetu i zasobów bibliotecznych;
- poznają ciekawostki związane z językiem, poprawnością fleksyjną, składniową, leksykalną, stylistyczną i frazeologiczną;
- ćwiczą umiejętność pokonywania tremy w trakcie wystąpień publicznych.

- Podczas przygotowań do konkursów:

* krasomówczych: uczniowie bogacą wiedzę dotyczącą własnego regionu, jego historii, dorobku i znanych osób, wyszukują tematy ciekawe krajoznawczo. W ten sposób uczą się szacunku do ojczystej ziemi, kultury i małych ojczyzn. Następnie prezentują je w formie dwóch wystąpień (pierwsze- 5-minutowe, drugie- 7-minutowe z odchyleniem do pół minuty). W ten sposób rozbudzają także zamiłowanie do pięknego i sugestywnego mówienia oraz kształcą umiejętności poprawnego, jasnego i logicznego formułowania myśli;

* poetyckich: uczniowie ćwiczą umiejętność wyrażania uczuć i myśli słowem pisanim, z wykorzystaniem środków poetyckich i ich funkcji. Jednocześnie ćwiczenia te są sposobem zachęcenia miłośników pisania i prezentowania własnej twórczości, szczególnie z uwzględnieniem tematyki wskazanej w regulaminie poszczególnych konkursów;

* ortograficznych: uczniowie zapoznają się z zasadami ortograficznymi i interpunkcyjnymi oraz uchwałami Rady Języka Polskiego. Dzięki temu podnoszą kompetencje dotyczące ortografii i interpunkcji, a także doskonałą umiejętność stosowania zdobytej wiedzy w praktyce.

* recytatorskich: dokonują doboru repertuaru, ćwiczą dykcję, interpretację i ogólny wyraz artystyczny.

* monodramów: kształcą umiejętności aktorskie łączące słowo, ruch i gest z wykorzystaniem rekwizytów.

* Poza tym podczas zajęć uczniowie bogacą swoją wiedzę związaną z tematyką danego konkursu, m. in. omawiają znajomość książek znajdujących się w wykazie Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego, poznają Polaków znanych w świecie ze swojej działalności publicznej, misyjnej, artystycznej i sportowej. Poszerzają wiedzę tematyczną, biorąc udział w konkursach cyklicznych, dotyczącą m. in. życia i twórczości: K. K. Baczyńskiego, F. Chopina, Stanisława Czernika, Czesława Miłosza, Krzysztofa Komedy Trzcńskiego, losów polskich więźniarek w Ravensbrück, powstania wielkopolskiego, 100-lecia Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, tematyki „Pana Tadeusza”, znajomości lektur oraz fr. biblijnych, zabytków i historii miasta. Ćwiczą także umiejętność redagowania form dziennikarskich, w tym reportażu i recenzji.

3. Opis uzyskanych efektów

(Szczegółowy wykaz uczniowskich osiągnięć z podziałem na lata znajduje się w załączniku.)

Wykaz uczniowskich sukcesów obejmuje lata: 2001/2002 – I półrocze 2023/2024:

164 laureatów, 55 wyróżnień, 7 Nagród Specjalnych, 12 dyplomów wyróżnienia i 2 za bardzo dobry wynik, 19 finalistów, w tym:

w konkursach ogólnopolskich: 14 laureatów, 3 wyróżnienia, 13 dyplomów wyróżnienia i dwa za bardzo dobry wynik:

- I, II i dwa IV miejsca z tytułem laureatów w Ogólnopolskim Dyktandzie Szkolnym, I i II miejsce w XI Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim im. Stanisława Czernika, I i II miejsce w VI Ogólnopolskim Konkursie Literackim „Siatkówka – sport co łączy, a nie dzieli.”, III miejsce w Ogólnopolskim Wielkim Teście Edukacyjnym „Świat i Ja” w kategorii klas IV-VI, III miejsce w kategorii prezentacja multimedialna w VII Ogólnopolskim Konkursie Historyczno-Literackim „Polskie więźniarki w Ravensbrück”. (Uroczysta gala konkursu miała miejsce w Krakowie.), I i III miejsce w IV Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym „Nie tylko Poznańskie Koziółki” w 2017 r., III miejsce w 2018 r. oraz Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta Poznania i Organizatorów na szczeblu finałowym, Laureatka Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego PTTK w Legnicy;

- oraz Wyróżnienia: w VI Ogólnopolskim Konkursie Literackim „Niektórzy lubią poezję”, w Ogólnopolskim Turnieju Poetyckim „O Koronę Wierzbową” w ramach XX Lednickiej Wiosny Poetyckiej, w Ogólnopolskim Konkursie Literackim organizowanym przez Centrum Edukacyjno-Metodyczne w Katowicach, 13 dyplomów wyróżnienia oraz dwa za bardzo dobry wynik w Ogólnopolskim Konkursie Polonistycznym Fraszka, Nagroda Specjalna Prezesa Międzyszkolnego Oddziału PTTK w Przeworsku na szczeblu finałowym Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego w Legnicy.

W konkursach wojewódzkich: 20 laureatów, Nagroda Organizatora oraz Wyróżnienie

- I miejsce w Wojewódzkim Konkursie Literackim „Wiersz Miesiąca” pod patronatem Kuratorium Oświaty w Poznaniu (2019/2020 oraz dwukrotnie w 2017/2018 (październik, styczeń) , I miejsce w Wojewódzkim Konkursie Literackim „100 lat UAM” w kategorii kl. V – VIII, I miejsce (2023/2024, 2013, 2011 r.), II miejsce (2019, 2017, 2016, 2013 r.), III miejsce (2023/2024, 2018, 2016, 2014 r.) w etapie wojewódzkim Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego, II miejsce w Wielkopolskim Konkursie Literackim PCK promującym ideę honorowego krwiodawstwa, Laureat Wojewódzkiego Religijnego Konkursu Poetyckiego „Cysterskie Strofy” pod patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego, Laureat wojewódzki w II Wielkopolskim Konkursie Poezji Religijnej „Na moich ustach zawsze jego chwała”, III miejsce w kategorii klas IV- VIII w Wojewódzkim Konkursie Literacko-Plastycznym „Polacy w świecie znani z działalności publicznej, misyjnej, naukowej, artystycznej i sportowej”, III miejsce na szczeblu wojewódzkim w I Ogólnopolskim Konkursie Ortograficznym „Liga Ortograficzna”;

Wyróżnienia: Nagrodę Organizatora oraz Wyróżnienie w Wojewódzkim Konkursie Literacko-Historycznym „Ocalić od zapomnienia- patriotyzm we wspomnieniach rodzinnych”, Finalistka Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego.

W konkursach rejonowych: 19 laureatów, 8 wyróżnień

- I miejsce w Rejonowym Konkursie Monodramów, dwukrotnie I miejsce w Rejonowym Konkursie Krasomówczym „Gawęda i gwara Wielkopolska”, II miejsce w Regionalnym Konkursie Literackim „Posprzątaj świat.”, II miejsce w III Rejonowym Kaliskim Konkursie Literackim „Na Jednej Ziemi”, II, III miejsce oraz Wyróżnienie w I Rejonowym Kaliskim Konkursie Recytatorskim „100-lecie Urodzin Wandy Karczewskiej”, 7 laureatów Rejonowego Konkursu Filmowego (Nagroda otrzymana od Wojciecha Pijanowskiego- przewodniczącego

jury.), dwa III miejsca ex aequo w Rejonowym Konkursie Literackim „Chrońmy siebie”, III miejsce w Rejonowym Konkursie Ortograficznym, III i IV miejsce w Rejonowym Konkursie Wiedzy „Twórczość Czesława Miłosa w historii, kulturę, tradycję Polski i Europy wpisana” – obie uczennice uzyskały tytuł laureatów.

Wyróżnienia: w XIV Rejonowym Konkursie Ortograficznym „Z ortografią za pan brat”, w XII i XIII Rejonowym Przeglądzie Monodramów, w XIII Rejonowych Spotkaniach Teatralnych, w Diecezjalnym Konkursie Literackim „Jan Paweł II – przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę”. (dwa), w Diecezjalnym Konkursie Literackim „ Nie lękam się, moja mama mnie kocha.”, finalistka XVI Rejonowego Konkursu „Z ortografią za pan brat”

W konkursach powiatowych i międzyszkolnych: 98 laureatów, 37 wyróżnień, 3 Nagrody Specjalne.

- 18 laureatów w eliminacjach powiatowych Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego PTTK, 9 laureatów w Powiatowym Konkursie Ortograficznym „Mistrz Ortografii” pod patronatem Rady Języka Polskiego. Tytuł Mistrza Ortografii Powiatu Ostrowskiego, 7 laureatów i 3 Wyróżnienia w Powiatowym Przeglądzie Młodzieżowej Twórczości Poetyckiej im. Wojciecha Bąka, 6 laureatów, 3 Wyróżnienia w Powiatowym Konkursie Literacko-Filozoficznym, 6 laureatów, 3 Wyróżnienia w Powiatowym Konkursie Poetyckim „Walentynkowy Wiersz Miłosny”, 6 laureatów w Powiatowym Konkursie Poetyckim im. Fryderyka Chopina, 5 laureatów, 8 Wyróżnień w Powiatowym Konkursie Literackim „ Najpiękniejsze miasto, moja okolica, moja marzenia”, 5 laureatów, 6 Wyróżnień w Powiatowym Konkursie Poetyckim „Poetycka Wiosna”, 4 laureatów w Powiatowym Konkursie Dziennikarskim, 3 laureatów w Powiatowym Konkursie Wiedzy o K. K. Baczyńskim i Jego Twórczości, 3 laureatów, 3 Wyróżnienia w Powiatowym Konkursie Literackim „Poetyckie Listopady”, laureat oraz 3 Wyróżnienia w Powiatowym Przeglądzie Słowa pod hasłem „Młodość sądzi, starość rozgrzesza”, 3 laureatów w Powiatowym Konkursie Wiedzy o „Panu Tadeuszu”, laureat Powiatowego Konkursu Filmowego „Nad Soplicowem słońce wrzeszło”, laureat Powiatowego Konkursu Recytatorskiego fragmentów „Pana Tadeusza”, laureat Powiatowego Konkursu Małych Form Scenicznych, laureat Powiatowego Konkursie Recytatorskiego poezji Karola Wojtyły, laureat i Wyróżnienie w Powiatowym Konkursie Literackim „Super Książka”, 3 Wyróżnienia w Powiatowym Konkursie Poetyckim „Zmowa słowa”, Wyróżnienie w Powiatowym Konkursie Literackim „Opowiadanie, bajanie...”, Dwie Nagrody Specjalne Galerii Twórczości Dzieci i Młodzieży, Nagroda Burmistrza Gminy i Miasta Raszkowa w II Międzygminnych Prezentacjach Krasomówczych w Gwarze Południowej Wielkopolski., 6 laureatów w Międzyszkolnym Konkursie Ortograficznym „Każdy potrafi być Mistrzem Ortografii”, 3 laureatów, jedno Wyróżnienie w Międzyszkolnym Przeglądzie Poezji Śpiewanej i Recytowanej, 2 laureatów oraz Wyróżnienie w Gminnym Konkursie Literacko-Plastycznym „List do bohatera literackiego, który znalazł się w trudnej sytuacji życiowej”, laureat Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego Poezji Romantycznej, laureat Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego Pisma Świętego, 2 laureatów, Wyróżnienie oraz 2 Nagrody Specjalne w Gminnym Konkursie Literacko-Biblijnym, 2 laureatów Gminnego Konkursu Poezji Pisanej i Recytowanej o Pióro Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce, Nagroda

Burmistrza Gminy i Miasta Raszkowa w II Międzygminnych Prezentacjach Krasomówczych w Gwarze Południowej Wielkopolski., 2 laureatów i 3 Wyróżnienia w Gminnym Konkursie Literackim „Czytam, więc polecam”, 3 laureatów w IV Przeglądzie Poezji Śpiewanej i Recytowanej. 2 laureatów w V Przeglądzie Poezji Śpiewanej i Recytowanej „Poetyckie konsternacje” w kategorii recytacja, I miejsce w V Przeglądzie Poezji Śpiewanej i Recytowanej „Poetyckie konsternacje” w kategorii Twórczość własna Młodych Poetów, I miejsce w VI Gminnym Konkursie Biblijno-Literackim oraz Wyróżnienie Dyrektora Szkoły.

4. Wnioski z realizacji

Zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów:

- stwarzają warunki do zaspokajania specjalnych potrzeb edukacyjnych poprzez: rozwijanie zainteresowań, rozpoznanie własnych talentów, uzdolnień i mocnych stron;
- dają mierzalne rezultaty dydaktyczne;
- wzbogacają ich wiedzę i umiejętności;
- wzmacniają motywację do uczenia się;
- kształtują umiejętność sprawnego i bezpiecznego posługiwania się najnowszymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- dają możliwość osiągnięcia licznych sukcesów w konkursach pozaszkolnych.

A ponadto:

- inspirują nauczyciela do własnego rozwoju zawodowego, szukania nowych rozwiązań dydaktycznych.
- są zasobem szkoły, który służy poprawie jakości jej pracy.
- efekty i osiągnięcia uczniów mogą motywować do wykorzystywania tej formy pracy przez inne podmioty.

5. Informacja o instytucjach wspomagających realizację podjętych działań

W ramach współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu przeprowadziłam szkolenie dla nauczycieli na temat: „Uczeń zdolny w szkole”.

6. Czas realizacji działań

2021- 2024 r.

7. Na czyje potrzeby odpowiada projekt/przedsięwzięcie (np.: uczniów, rodziców, nauczycieli, administracji placówki, społeczności lokalnej)?

Na potrzeby uczniów uzdolnionych humanistycznie oraz ich rodziców.

8. Na jakie potrzeby odbiorców odpowiada projekt/przedsięwzięcie?

- Rozwój uzdolnień poprzez zajęcia dodatkowe i możliwość konsultacji z nauczycielem, pracując indywidualnie oraz w maksymalnie 8-osobowej grupie.
- Bogacenie swojej wiedzy i umiejętności w celu jak najlepszego przygotowania do egzaminu ósmoklasisty.
- Możliwość:
  - * zaprezentowania swoich uzdolnień na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym;
  - * zdobycia dodatkowych punktów plusowych oceny zachowania;
  - * oceny celującej z języka polskiego w obszarze konkursy;
- Szansa spełnienia jednego z kryteriów do zdobycia Złotej Odznaki Absolwenta.

9. W jaki sposób i kto zdiagnozował te potrzeby?

Nauczyciel polonista

10. Jak dużą grupę odbiorców objęto działaniami?

W każdym roku, oprócz konsultacji indywidualnych, na zajęcia uczęszcza grupa 8-osobowa.

□ **Działania/realizowane na bieżąco (dot. np.: narzędzi, rozwiązań organizacyjnych itp. stosowanych na co dzień)**

- Przygotowanie ćwiczeń i kart pracy do zajęć.

- Opracowywanie dodatkowych materiałów związanych z tematyką konkursów pozaszkolnych.

- Organizacja konsultacji grupowych lub indywidualnych dla uczniów przygotowujących się do ich udziału.

□ **Działania realizowane cyklicznie (dot. narzędzi, rozwiązań organizacyjnych, przedsięwzięć stosowanych/realizowanych w szkole/placówce co roku w określonych okolicznościach)**

- Wyeksponowanie sukcesów uczniów uzdolnionych (dyplomy laureatów – gabłota szkolna)

- Redagowanie artykułów na: stronę szkoły, Facebooka oraz do Gazety Skalmierzyckiej promujących uczniowskie sukcesy oraz ich nagrodzone prace.

- Opis osiągnięć w sprawozdaniach rocznych, które od 2013 roku przesyłano do Ośrodka Rozwoju Edukacji

w Warszawie w ramach realizacji programu „Szkoła Odkrywców Talentów”.

- Sporządzenie wykazu uczniowskich sukcesów w sprawozdaniach zespołu humanistów oraz w arkuszu pracy własnej na koniec roku szkolnego.

□ **Działania zastosowane jednorazowo (w związku z określoną potrzebą)**

Szkolny Konkurs Wiedzy „Wokół poprawnej polszczyzny, ortografii i interpunkcji”